

KNOLCYPERUS

herkennen
voorkomen
bestrijden

Eind jaren zeventig vestigde zich op een aantal akker- en tuinbouwbedrijven in Nederland een nieuw en lastig onkruid. De Nederlandse naam van dit onkruid is knolcyperus (*Cyperus esculentus* L.)

EEN HARDNEKKIG ONKRUID

Knolcyperus is een zeer hardnekkig onkruid dat grote problemen kan veroorzaken. Dit onkruid bedreigt de goede kwaliteit van de Nederlandse land- en tuinbouwproducten.

Het is een gevaar voor partijen plant- en pootgoed en voor cultuurgrond. In plant- en pootgoed mag namelijk geen knolcyperus aanwezig zijn en op besmette cultuurgrond geldt een teeltverbod voor alle akker- en tuinbouwgewassen, inclusief maïs en graszoden.

Knolcyperus kan zich enorm snel verspreiden. Reden waarom u al het mogelijke moet doen om besmetting en verdere verspreiding te voorkomen. Daarbij is de herkenning van de plant een eerste voorwaarde.

In deze folder leest u niet alleen hoe u knolcyperus kunt herkennen, maar ook hoe u het kunt voorkomen en bestrijden. Daarnaast komen de belangrijkste eisen, zoals die gelden in de akker- en tuinbouw, aan de orde.

LEVENS CYCLUS

Knolcyperus overwintert als knol (ook wel "pilje" genoemd) in de grond. De knol is een verdikt gedeelte van de wortelstok met maximaal twaalf "ogen". De knol kan zeker tien jaar levenskrachtig blijven. Knolcyperus loopt uit vanaf begin mei. Uit het kopooig van de knol ontwikkelt zich een wortelstok. Vlak onder het grondoppervlak ontstaat een verdikking: de basaalknol.

Vanuit de basaalknol vormt zich een nieuwe plant. De plant vormt blad, zijdelings ontstaan wortels en na zeer korte tijd ook horizontale wortelstokken. Die vormen opnieuw basaal-

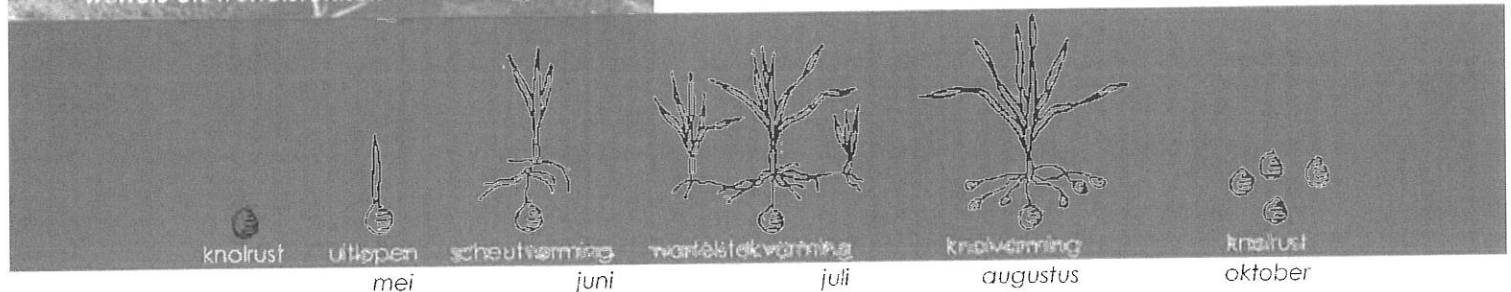
knollen die op hun beurt ook weer wortelstokken en planten of nieuwe knollen vormen. Naarmate het seizoen vordert neemt de scheutgroei af, terwijl de vorming van knollen toeneemt. De knollen worden gevormd aan plantjes met 4 of meer blaadjes en bij afnemende daglengte (na 21 juni).

Knolcyperus bloeit van juli tot oktober. Uit de basaalknol schiet dan een stengel op met aan het einde een biesachtige bloeiwijze. Het zaad is niet kiemkrachtig. Na de eerste nachtvorst sterft de plant bovengronds af. De ondergrondse knollen kunnen de vorst echter goed doorstaan.

Een enkele plant kan zich in een seizoen naar alle zijden meters ver uitbreiden. Onder optimale omstandigheden kan één moederknol in één groeiseizoen ongeveer 200 planten en 8000 knollen vormen!

HERKENNEN

Knolcyperus is herkenbaar aan het roze "voetje" en aan de zijdelings groeiende wortelstokken. De bladeren van de knolcyperusplant groeien vanuit de basis en lopen spits toe. Een knolcyperusknol, die zelf geen wortels vormt, smaakt nootachtig. De knol is vóór de afrijping wit, later kastanjebruin en uiteindelijk bijna zwart. De grootte varieert van enkele millimeters tot 2 centimeter.

VOORKOMEN EN BESTRIJDEN

Knolcyperus verspreidt zich op de volgende manieren:

- via besmette partijen plant- en pootgoed;
- via besmette machines en werktuigen;
- via besmette grond of besmet afval (versleping);
- via besmet land (uitbreiding).

Besmet plant- en pootgoed

Plant- en pootgoed moet vrij zijn van knolcyperus. Het maakt daarom onderdeel uit van de keuring van de gewassen en geoogste partijen door de keuringsdiensten. Indien tijdens een teelt blijkt dat het perceel besmet is met knolcyperus, worden voorwaarden gesteld aan (de oogst, verwerking en/of vervoer van) het gewas of product. Besmette partijen plant- en pootgoed moet worden vernietigd als ze niet voor 100% kunnen worden geschoond. Als u plant- of pootgoed (onder contract) vermeerderd of daarvoor een perceel verhuurt, verzeker u er dan van dat het uitgangsmateriaal niet besmet is met knolcyperus of maak daarover duidelijke afspraken.

Besmette machines en werktuigen

Machines en werktuigen die gebruikt zijn op een besmet perceel, of waarmee een besmette partij is behandeld, moeten direct na gebruik ter plekke worden gereinigd.

Schoonmaken gaat het beste met een hogedrukspuit, een bezem of een borstel. Zo voorkomt u besmetting van andere percelen, perceelsgedeelten of partijen. Voorkom dat spoelwater in de sloot terechtkomt. Controleer altijd vooraf of de machines en werktuigen die op uw perceel worden gebruikt ook daadwerkelijk schoon zijn (dus ook machines van loonwerkers!). Als eigenaar of gebruiker van een besmet perceel bent u verplicht om anderen (bijvoorbeeld loonwerkers) die dat perceel bewerken, vóór de uitvoering van de werkzaamheden te informeren over de besmetting (zie ook 'verordeningen' op de achterzijde).

Besmette grond of besmet afval

Sorteergrond, zeefgrond of afval dat afkomstig is van besmette partijen dient op verantwoorde wijze afgevoerd en/of vernietigd te worden. Accepteer geen grond of afval als niet zeker is dat het vrij is van knolcyperus.

Besmet land

De planten kunnen zich in één seizoen meters ver naar alle zijden uitbreiden. Onder optimale omstandigheden kan één moederknol in één groeiseizoen ongeveer 200 planten en 8.000 knollen vormen. Het is daarom erg belangrijk om, zodra u op een perceel een knolcyperusbesmetting constateert, de besmetting zo snel mogelijk in te dammen. Dit kan (bij een lichte besmetting) handmatig door de

VERORDENINGEN

Om de vermeerdering en verspreiding van knolcyperus te voorkomen, zijn voor telers verbodsbepalingen, maatregelen en (overige) verplichtingen opgenomen in de "verordening bestrijding knolcyperus" van het Productschap Tuinbouw (PT) en het Productschap Akkerbouw (PA).

Als u eigenaar of gebruiker bent van een besmet perceel, dan mag u bijvoorbeeld op het betreffende perceel ten minste 3 jaar geen akker- en tuinbouwgewassen (inclusief maïs en graszoden) telen (teeltverbod). Het teeltverbod wordt namelijk pas opgeheven als in 3 opeenvolgende jaren op het besmette perceel geen knolcyperus is aangetroffen. Jaarlijks wordt elk besmet perceel gecontroleerd.

Wordt op een perceel voor het eerst knolcyperus aangetroffen, dan is de gebruiker verplicht om financieel bij te dragen in de controlekosten. Overtredingen van de verordeningen worden tuchtrechtelijk afgehandeld.

De teksten van de verordeningen zijn te vinden op de internetsites van deze productschappen, www.tuinbouw.nl en www.productschapakkerbouw.nl/teelt/knolcyperus. Voor informatie over de verordeningen kunt u terecht bij het PA of PT. De telefoonnummers zijn hieronder vermeld.

knolcyperus op braakland

knolcyperus in aardappelen

ACTIE GEBODEN!

Knolcyperus is een bedreiging voor agrarische bedrijven. Het is dus zaak om met man en macht te voorkomen dat het onkruid zijn opmars voortzet. Als u knolcyperus aantreft of vermoedt, neem dan contact op met de NAK, Bloembollenkeuringsdienst (BKD) of Naktuinbouw. Zij kunnen u verder helpen.

MEER INFORMATIE

Voor meer informatie of nabestellingen kunt u terecht bij het Productschap Akkerbouw. Een digitale versie van deze folder, informatie over de regels, bestrijdingsadviezen en de lijst met gemeenten waarin percelen met knolcyperus zijn gelegen kunt u vinden op: www.productschapakkerbouw.nl/teelt/knolcyperus.

PRODUCTSCHAP AKKERBOUW

Stadhoudersplantsoen 12, Postbus 29739

2502 LS DEN HAAG

telefoon: 070-3708351

e-mail: pa@hpa.agro.nl

internet: www.productschapakkerbouw.nl/teelt/knolcyperus

Louis Pasteurlaan 6, Postbus 280

2700 AG ZOETERMEER

telefoon: 079-3470707

e-mail: info@pt.nl

internet: www.tuinbouw.nl

U kunt met uw vragen ook terecht bij de keuringsdiensten:

Bloembollenkeuringsdienst (BKD)

Zwartelaan 2, Postbus 300

2160 AH LISSE

telefoon: 0252-419101

e-mail: info@bloembollenkeuringsdienst.nl

internet: www.bkd.eu

Naktuinbouw

Sotaweg 22, Postbus 40

2370 AA ROELOFARENDSEVEEN

telefoon: 071-3326262

e-mail: info@naktuinbouw.nl

internet: www.naktuinbouw.nl

NAK

Randweg 14, Postbus 1115

8300 BC EMMELOORD

telefoon: 0527-635400

e-mail: nak@nak.nl

internet: www.nak.nl

Nederlandse Algemene Keuringsdienst
VOOR ZAAIZAAD EN Pootgoed van Landbouwgewassen (NAK)

BPD Ontwikkeling B.V.
Postbus 15
3870 DA HOOVELAKEN

25 AUG 2016
PC/SCL

Eindhoven

KCNak verklaring (1)
Randweg 14
Postbus 1115
8300 BC Emmeloord
Klantenservice tel: 0900-0625
Tel.: +31(0)527 635400
Fax: +31(0)527 635411/635412
Website: www.nak.nl
E-mail: nak@nak.nl
Rabobank 34.65.27.422
IBAN NL75RABO0346527422
BIC: RABON2U
KvK-nr. 41046731
BTW-nr. NL0029.73.169.B.01

correspondentienummer: KC-15-021
datum: 22-07-2016

Geachte heer, mevrouw,

Op uw perceel, waarop een teeltverbod met bovenvermeld correspondentienummer van kracht is, heeft op 15-07-2016 de jaarlijkse veldcontrole naar de aanwezigheid van *Cyperus esculentus* L. (knolcyperus) plaatsgevonden.

Tijdens de inspectie is **knolcyperus** geconstateerd:

aantal	gemiddeld 1-10 plant(en) per are
groeistadium	planten met pitjes

Het jaar 2016 wordt diensgevolge **niet** aangemerkt als knolcyperusvrij jaar.
Dit betekent voor u dat het bovengenoemd perceel thans **0 jaren vrij is van knolcyperus**.

Let op: de vondst kan betekenen dat een (eventuele) ontheffing voor de teelt van snijmaïs of tulpentrek in 2017 is vervallen. De ontheffing blijft alleen geldig als er < 10 kiemplanten per are zijn aangetroffen en < 1 plant per are zonder pitjes.

Na de maïsogst in 2016 mag u nog wel het zogenoemde vanggewas inzaaien.

Opheffing van het aanwezige teeltverbod heeft plaats nadat het perceel 3 aaneengesloten jaren vrij is bevonden van alle groeistadia van knolcyperus, uiteraard onder de voorwaarde dat geïnspecteerd kan worden. Inspectie op de aanwezigheid van knolcyperus is bijvoorbeeld niet mogelijk bij grasland en op sterk veronkruidde percelen/gewassen.

Hoogachtend,

A. Fioole
Landelijke KC-coördinator

Vervolgblad bij brief KC-01.

Voor nadere informatie verwijs ik u naar de toelichting in de bijlage. U kunt ook contact opnemen met de NAK (tel.: 0900-0625, keuze 2).

Hoogachtend,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Ir. Ing. A. (Bert) Waterink
Senior inspecteur

Bijlagen:

- schets
- toelichting
- folder 'KNOLCYPERUS herkennen voorkomen bestrijden'

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van deze brief mee als PDF-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van deze brief mee met uw bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op mijn.rvo.nl. of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

TOELICHTING BIJ HET OPLEGGEN VAN EEN TEELTVERBOD

Op een perceel dat u in eigendom of in gebruik heeft, is de aanwezigheid van het onkruid knolcyperus vastgesteld. Hierdoor zijn een aantal maatregelen van kracht, die tot doel hebben de vermeerdering en verspreiding van dit onkruid tegen te gaan. De maatregelen zijn vastgelegd in Regeling bestrijding schadelijke organismen.

Teeltverbod

Op grond van deze regeling is voor onbepaalde duur een teeltverbod van kracht. Dit betekent dat op het op de schets met rood aangegeven perceel(sgedeelte) -waarop de aanwezigheid van knolcyperus is vastgesteld-, vanaf nu de teelt van alle akker- en tuinbouwgewassen verboden is. Alleen zwarte braak en gebruik als grasland is toegestaan. Aangezien bij gebruik als grasland het teeltverbod van kracht blijft en het onmogelijk is om knolcyperus in dit gewas te bestrijden en verspreiding te voorkomen, is alleen zwarte braak functioneel.

Gewasaanzegging

Over de maatregelen die gelden voor het gewas, de producten en afvalstromen die aanwezig zijn op het moment dat de besmetting wordt vastgesteld, ontvangt de teler/eigenaar van dat gewas, product of afvalstroom apart een zogenoemde gewasaanzegging. Dit is echter alleen het geval als het gewas, product of afvalstroom risico van verspreiding van knolcyperus opleveren.

Bestrijdingsplicht

U bent verplicht om de vermeerdering en verspreiding van knolcyperus te voorkomen. Dit betekent dat u regelmatig actief op het betreffende perceel het onkruid moet bestrijden. Voor bestrijdingsadviezen zie www.productschapakkerbouw.nl/teelt/knolcyperus. Bestrijding is niet mogelijk in grasland!

Reinigingsplicht

U bent verplicht om werktuigen grondig te reinigen direct na het gebruik op het besmette perceel. Dit geldt ook voor loonwerkers. Verstandig is om deze voorafgaande aan de werkzaamheden in te lichten.

Jaarlijkse controle

Jaarlijks worden alle percelen met knolcyperus door de NAK gecontroleerd. Indien niet wordt voldaan aan de eisen uit de regeling (bijv. onvoldoende bestrijding (> 3 blaadjes of nieuwe knollen), of een verboden gewas), wordt een bestuurlijke sanctie of maatregel opgelegd en/of een proces verbaal opgesteld en voorgelegd aan de (straf)rechter. Deze kan besluiten tot het opleggen van een geldelijke boete, tot maximaal € 20.250,- per overtreding.

Overdracht eigendom of gebruik

Indien u het eigendom en/of gebruik van het perceel(sgedeelte) overdraagt, bent u verplicht de opvolgende eigenaar of gebruiker te informeren over de aanwezigheid van knolcyperus en de overdracht te melden bij de NVWA. Melden bij de NVWA kan door de wijziging te melden bij het 'Meldpunt knolcyperus' via tel. (0900) 0625 of pameldpunt@nak.nl, of gebruik te maken van het mutatieformulier dat jaarlijks aan alle eigenaren en gebruikers van teeltverboden wordt toegezonden. Deze informatieplicht geldt uiteraard alleen als u weet wie de nieuwe eigenaar of gebruiker is.

Opheffen teeltverbod

Indien bij de bovengenoemde controle in 3 achtereenvolgende jaren geen knolcyperus wordt aangetroffen, wordt het teeltverbod opgeheven en is de teelt van akker- en tuinbouwgewassen weer toegestaan. Het perceel wordt daarna nog 2 jaren gecontroleerd.

Voorwaarde voor controle is dat het perceel inspecteerbaar is. Dit is bijvoorbeeld niet het geval bij gebruik als grasland en bij sterk veronkruidde percelen/gewassen. Het jaar zal dan niet meetellen voor het aantal knolcyperusvrije-jaren.

Ontheffing

Indien overtuigend wordt aangetoond dat de continuïteit van de onderneming ernstig in gevaar komt, kan een ontheffing van (een deel van) de maatregelen worden aangevraagd. De kosten van een ontheffing bedragen € 75,-. Een verzoek om ontheffing dient u schriftelijk te richten aan de Minister van EZ, p/a NAK, Postbus 1115, 8300 BC EMMELOORD.

-AANGETEKEND-

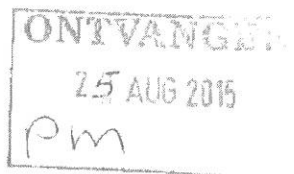
Kennisgeving

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

BPD Ontwikkeling B.V.
Postbus 15
3870 DA HOEVELAKEN

Divisie Landbouw & natuur

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contactpersoon

M: 06 51 26 92 57
E: b.waterink@nvwa.nl

Correspondentienummer

Datum: 20-08-2015

Betreft: **Kennisgeving** teeltverbod knolcyperus en eventueel gewasmaatregelen

KC-15-021

Geachte heer/mevrouw,

Wij hebben informatie ontvangen waaruit blijkt dat een wijziging is opgetreden in de perceelssituatie (bijvoorbeeld splitsing) dan wel de gebruikstitel (eigendom, pacht e.d.) van een perceel waarop een teeltverbod van kracht is in verband met de aanwezigheid van *Cyperus esculentus* L. (knolcyperus). U als (agraris) ondernemer bent sinds kort eigenaar en/of gebruiker van het betrokken perceel.

Om die reden ontvangt u hierbij een kopie van de brief waarmee (destijds) het teeltverbod met bovengenoemde correspondentienummer is opgelegd op (een gedeelte van) het perceel en indien relevant ook de opgelegde gewasmaatregelen. Het teeltverbod, de maatregelen en verplichtingen zijn onverminderd van kracht en van toepassing op de (nieuwe) gebruiker (teler) van het perceel.

Wij verzoeken u de bijgevoegde brief/brieven te lezen en de bestrijding van het onkruid, voor zover dit al niet wordt gedaan, actief ter hand te (laten) nemen. Voor bestrijdingsadviezen kunt u de website van het productschap raadplegen: www.productschapakkerbouw.nl/teelt/knolcyperus.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de NAK (tel.: 0900-0625 keuze 4).

Hoogachtend,

ir. ing. A. (Bert) Waterink
Senior inspecteur

Bijlage: ☒ kopie brief teeltverbod (KC-01) d.d. 21-07-2015
☐ kopie brief gewasaanzegging (KC-02) d.d.

KC-10